

МУСТАҚИЛ ЎЗБЕКИСТОН ЭЪТИРОФ ЭТИЛДИ

ТВИЛИСИ, 10 октябрь. (Сакинформ агентлиги мухбирлари Эдуард Эдберидзе ва Гурам Чанишвили — УЭТАГ учун). Грузия поштахидида ўтаётган республика Олий Кенгаши сессияси Муस्ताқил Ўзбекистон давлати адресига яқинлиги билан мурожаатнома қабул қилди: **ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ КЕНГАШИГА**

Хурматли депутатлар! Грузия Республикаси Олий Кенгаши, бутун грузин халқи ўзбек халқининг 1991 йил 1 сентябрь куни Ўзбекистон Республикаси Давлат Муस्ताқиллиги эълон қилиниши билан яқундан озодлик ва мустақиллик учун курашини таъриқлайди.

Грузия Республикаси Олий Кенгаши Ўзбекистон Республикасини Муस्ताқил истиқлол давлат, халқаро ҳуқуқнинг тўла ҳуқуқли субъекти деб тан олади ҳамда икки давлат ўртасида дипломатия муносабатларини ўрнатish тўғрисида Ўзбекистон маъмурияти билан исталган вақтда музокаралар бошлашга тайёр эканлигини изҳор қилади.

Грузия Республикаси Президенти
Грузия Республикаси Олий Кенгаши

ЧИЛОНЗОР РАЙОНИ

Киш тайёргарликни ёқтиради

БИНОЛАР ИССИҚЛИГИ, ДАСТУРХОН ТЎКИНЛИГИ УЧУН

КУЗГИ-КИШКИ мавсумга тайёргарлик куриши биз баҳор пайтидан бошладик. Бу ишга район ижроия комитетининг бўлими ва бошқармалари ҳамда барча мутаассадди ташкилотлар жалб этилди. Уларнинг фаолиятини назорат этувчи, район ижроия комитети раисининг ўринбосари М. Р. Юсубов раҳбарлигида штаб тузилди. Унинг аъзолари ҳар ҳафтада бир марта ба йиғилиб, бажарилган ва бажарилмажк юмушларни таҳлил этиб бордилар. Халқ депутатлари район Кенгаши ва унинг ижроия комитети томонидан тасдиқланган қишга ҳозирлик қиш дастури штаб аъзоларига қўйлама бўлди.

Мақтабача ёшдаги болалар муассасалари, халқ таълими, соғлиқни сақлаш, дам олиш, уй-жой ва оммавий эҳтиёж моллари биноларининг иситиш тармоқлари биринчи навбатда қўздан кеңирди. Айниқса, районимиздаги 48 та ётоқхоналарни қишга бекума кўст ҳозирлаш диққат-эътиборимизда бўлди. Бу ётоқхоналарнинг 16 тасида талабалар истикомат қилдилар. Қолганлари эса, ишчи-ёшлар ва уларнинг оилалари яшайди. Ҳозиргача мутасадди ташкилотлар кўмағида ётоқхона биноларининг таъмирлаш ва уларни марказий иситиш тармоқларига улаш ишлари ниҳоятга етказилди.

Қорхона ва ташкилотлар ихтиёридаги 22 та болалар боғчаси ёз ойларидек қишқи мавсумга ҳозирланди. Шу кеча-кундузда районимиздаги маъмурият 57 та болалар боғчаси ва 32 та мақтаб биноларининг иситиш тармоқлари қайта кўриб чиқилмоқда. Штаб аъзолари иситиш соҳаларидаги айрим нуқсонларни ўша пайтдаёқ мутахассислар кўмағида тузатишга эришмоқдалар.

Районимиз ҳудудида Иттифоқ ва республика миқёсидаги шифо масканлари анчагина. Шундай бўлсада бу йил биз район маблғи ҳисобидан 2 та поликлиника ва соғломлаштириш маркази бунёд этилди. Шифохоналар ва дам олиш жойлари биноларининг мўтадил ҳароратда бўлиши чоралари кўрилади. Тиббиёт даргоҳлари куриши ва уларни иситиш борасида олиб бораётган ишларимизга район Кенгашининг яқинда бўладиган навбатдаги сессиясида баҳо берилади.

Уй-жой коммунал хўжалиги район бошқармаси (бошлиғи В. Д. Гусейнов)га қарашли уйлари қишқи мавсумга ҳозирлашда қатор муаммоларга дуч келмоқдамиз. Бошқарма ҳисобидан 1028 та уй бор. Бироқ, унинг 8 таси республика Курилиш вазирлигига ва 65 таси турли қорхона-ташкилотларга тобедр. Очқик қирор бўлишимиз керакки, қорхона ва ташкилотлар ихтиёридаги уйлари мавсумга тайёрлашда сўзлашқик ҳўқурон. Утган йил ҳам худди шундай бўлган эди. Бу йил бултурги хатарларнинг тақрирланмаслиги учун штаб аъзолари барча тадбирларни кўраётдилар. Уларнинг қатъиятлиги тўғрисида 90 фойиз уларда қишга тайёргарлик, таъмирлаш ишлари ажл оқдирилди. Иситиш тармоқлари тақрирли таъмирланди.

Районимизда 19 та мақалла бўлиб, уларда 60 миңга яқин аҳоли истикомат қилади. Мақалларда 8280 ҳовли-жой бор. Шунинг 7810 хонадон табий газдан баҳраманд бўлмоқда. Қолган 470 хонадон қанда кўри билан иситилди. Ана шу хонадон соҳибларининг арizasидаги биноно уларни кўри билан таъмирлашга. Бугунгача 250 хонадон етарли миқдорда кўри олди. Яна миң тонна кўри келтирилди. Шуниси ҳаракатлики, ҳар йили биз кўрини кеңиб етказар эдик. Бу йил вақтли ҳаракат қилганлигимиз тўғрисида ариза билан мурожаат этган киши бир ой ичидек кўри олишга эриштиради.

Ю. Бахромоов, У. Абдуллаев, Ф. Солиев, О. Муталов ўртоқлар комитет раиси бўлган Катта Қозрабод, Дўмбробод, Чарх-Камолон, Чилонзор мақалларидида ҳовли-жойларни қишга ҳар томонлама ҳозирлаш ишлари намунали олиб берилди. Умуман, мақалларнинг меҳнат аҳлига ҳовли-жойларни таъмирлаш учун ўтган тўққиз ойда 3700 донна шифер, 1100 тонна цемент ва бошқа қурилиш материаллари бозор фондидан етказиб берилди. Лекин, бу аҳоли-миз талабларига нисбатан жуда кам. Қурилиш материаллари танқислиги сабабли қозлаб талабномаларнинг ижроси навбат кўтиб турибди.

Қабул қилинган қарорларнинг бажарилиши, бошқариш ва назорат қилиш вази-фаларини удаллаётган мақаллий Кенгаши-ларнинг ижроия комитетлари фаолияти қир-ралари янада кеңгайди. Хусусан, иктимой ҳаётнинг барча соҳалари ҳозир ижро-ларнинг назарида бўлиб қолди. Айниқса, уй-жой, фуқароларни иктимой ҳимоялаш, қолаверса ҳар бир оилага, ҳар бир меҳ-натчига бевосита алоқадор масалалар иж-рокомларнинг аралашуви билан ҳал бўл-моқда.

Аҳолининг уй-жойга бўлган талаби йил сайин ошиб борапти. Ана шунинг ҳисобга олган район Кенгаши ва унинг юз нафар депутати уй-жой қурилишида ижроком аъ-золарига яқиндан ардам бермоқдалар. Езда Халқлар Дўстилиги хиббони яқинида 64 хонадонли тўққиз қаватли уй қурилиб фой-даланишга топширилди. Ҳозир районда узоқ муддатга мўлжалланган 15 та уй қуриля-пти. Шунинг икитаси ширкат йўли билан бунёд этиляпти. Қурувчилар ўн икки қа-ватли иккита уйни йил охиригача кўриб битказиш ниятдалар.

Районда катта кўлама жамоат бинолари қурилиши ишлари ҳам олиб бориляпти. Қизил Шарқ мавзесида қад кўтарган жа-моат савдо марказида сўнгги пардозлаш юмушлари удаланаётир. Бешта мақаллада эса тўй-маъракаларни ўтказиш учун махсус жойлар қурилиши бормоқда. 178-мақтаб қайта таъмирланаяпти, ҳаваза қуриляпти, Шуниси қувончлики, янги биноларда ис-тиш тармоқлари ҳам бир йўла қурилоқда. Бино билан бирга фойдаланишга топширил-моқда.

Меҳнаткашларни қиш пайтида озиқ-овқат махсуслотлари, айниқса кўплаб истеъмол этиладиган картошка ва пивз билан таъ-минлаш мақсадида ходимларимиз улгуржи давлат мева-сабзавот комбинати мутахас-сислари ҳамкорлигида Россиянинг турли жойларида бўлдилар ва шартномалар туз-дилар. Ана шу шартномаларимизга асосан 8 миң тоннадан зиёд картошка келтириб, қишга амлашга киришганмиз. Ҳозиргача Кемероводан 960 тонна, Олтойдан 960 тон-на, Кургандан 830 тонна ва Омскдан 400 тонна картошка олиб келинди. Келтирил-ган картошка улгуржи давлат мева-саба-вот комбинатининг махсус омборларида мўтадил ҳароратда сақланмоқда ва хар-ида чиқарилоқда.

Бўстонлик райони меҳнаткашларига ёш-ларимиз ҳосил йиғим-теримда кўмаклаш-ишди. Улар бу ишларни инобатга олиб, 500 тонна пивз беришга қарор қил-дилар. Июль ойидан бунд Жиззах вилояти андишкорлари районимиз меҳнаткашлари-ни сабзавот махсуслотлари билан таъмин-лаб туришибди. Улар уч ой девамда чи-лонзорликлар ҳаридида 6 миң тоннадан зиёд сабзавот етказиб бердилар.

Хуллас, район Кенгаши ва унинг ижроия комитети меҳнаткашларнинг кузги-қишқи мавсумда ризоландагидек ишларига қўлай шартонлар яратиш учун ҳамма чораларни кўраётдилар.

Анвар АЛИЕВ,
Чилонзор район ижроия комитетининг раиси.

Аҳолига қулайлик

Чилонзор мақалласи аҳолисига яна бир қулайлик яратилди. Мақалларнинг Му-қимий кўчасида нон дўқони очилди.

Дўқонда кунига 500 кило-грамдан ортқ нон сотила-ётир.

ТАЛАБЛАРГА БИНОАН

МЕХНАТКАШЛАРНИНГ талабларига биноан «Мос-кв» мақалласининг гузар-ида янги саргарошхона очил-ди. Маъмур саргарошхона ва саргарош Акрам Ориф-жоновнинг хизматидан Тинч-лик ҳамда 20-мавзе аҳоли-си баҳраманд бўлмоқда.

ШАРТНОМА АСОСИДА

РАЙОН савдо тармоқлари билан тузилган шартномага асосан Жиззах вилояти мева-сабзавотчилик саноати бирлашмаси вакили Х. Мар-диев раҳбарлигида ҳар ша-ба-яқшаба кунлари метро-нинг Чилонзор ва Ҳамза бекатларида савдо ярмарка-си ташкил этилмоқда. Жиз-захлик деҳқонлар узум, са-бзавот ва полиз махсуслот-лари шаҳарликлар харидига етказиб бермоқдалар.

ШАҲРИМИЗДА ЯҲОНА

БОЛАЛАРНИНГ тиш ка-салликларини даволашга иктисослашган поликлиника районинг Фарход кўчасида қад кўтарди. Шаҳарда яна-на ҳисобланган бу поликли-ника қурилишига 650 миңг сўм сарфланди. Поликлиника нишга тугагч кунига 300 боланинг тишини даволашга имкон яратилди.

Халля ГАФУРОВ.

Республика Модалар уйида шилочиларнинг асосини ёшлар ташкил этади. Улар замонавий ўст-бон ва оёқ ки-йимлари тайёрлашда жонбозлик кўрсатмоқдалар.

ШАҲРИМИЗ АҲОЛИСИНИНГ

аҳолиси-нинг нонга бўлган талабини қондиришдек масъулиятли вазифа бирлашмаиш ишчи-хизматчилари анимасида. Биз аҳолига иссиқ ва си-фатли нонлар етказиб бе-риш учун ҳамма чораларни кўралишимиз. Утган йилнинг худди шу пайтида бир неча-кундузда аҳолига 350 тонна нон тайёрлаб берган бўл-сак, ҳозир суткада 495 тонна нон тайёрланаяпти.

Нон тайёрлаш қорхонала-рида ишлаш анча машаққат-ли. Шунинг учун ҳам улар-да ишлаётганларга етарли шартон яратиш, дам олиш-ни таъминлаш мақсадида турли хўшманзара жойлар-га саёҳатлар уюштириш-моқдамиз. Август ойида 4-нон қорхонаси ишчи-хизматчи-ларидан бир гуруҳи Ку-мушқонда, 3-нон қорхона-мизининг ишчилари эса, Чор-қоқда бўлдилар. Утган йили бирлашмаиш қорхоналари ишчиларидан 13 оилага уй берилди. 17 киши санато-рийларда, 56 киши дам олиш уйларида хордиқ чи-қардилар. Бу йил ҳам ана шу анғанамиз давом эта-пти. Бирлашмаиш маъмури-яси.

Тўла қувват билан

ти касба уюшмаси комите-ти билан ҳамкорликда Қор-сув даҳасида бир неча-кун-дузда 120 тонна нон тайёр-лайдиган қорхона қурди. Чет элдан жиҳозлар келтирилди. Бундан ташқари, «Ташсе-ль-маш» ва Октябрь райони-да кичик нон қорхоналари бунёд этилди. Айни кунлар-да улар тўла қувват билан ишлаяпти.

Видада ишчи кучи етиш-майди. Ешлар бирлашмаиш-га қарашли 5 та йирик қор-хонамида ишлаб, нон тай-ёрлашдек хайрилик ишга ўз-ҳиссаларини қўшадлар айни мўддао бўлар эди.

Ботир ХУҲАЕВ,
Тошкент нон ишлаб чи-қариш қорхоналари бирла-шмаси касба уюшмаси ра-иси.

Манзил яқин бўлаверади

ВИЛОЯТЛАРИМИЗ ҳамда Қозғистон ва Урта Осиё республикаларидаги йирик ша-ҳарлардан муқтақил Ўзбекистоннинг пой-тахти сари автобусда йўл олган йўловчи-ларни «Тошкент» автовокзали қабул қил-лади. Шаҳримизнинг энг катта автодарвозаси-ди. Шаҳримизнинг энг катта автодарвозаси-ди. Шаҳримизнинг энг катта автодарвозаси-ди. Шаҳримизнинг энг катта автодарвозаси-ди.

1978 йилнинг 15 июнида атиги 45 қатнов бўлиш 50 нафардан кўпроқ ишчи-хизматчи билан иш бошланган автовокзалда бугунги кунда 104 нафар ишчи-хизматчи меҳнат кунда қолган. Улар 84 қатнов бўйича юради-дан замонавий автобус рейсларини ўз вақ-тида расмийлантириш ниятмоқдалар ва қабул қилимоқдалар.

Автовокзалда келиб-кетувчилар учун маълумот бериш бюроси мавжуд. Турли қатнов ва йўналишлар бўйича электр-авто-катлар қурилмалари ҳамда кўргазмалли воси-талар ишлаб турибди. Оналар ва болалар хонаси, йўловчиларнинг дам олиши учун иккинчи қаватда махсус жиҳозланган жой-лар бор. Саргарошхона, ошхона, жариди ва рўзномалар хариди, турли савдо нуқта-лари, алоқа бўлими, музеймоқ ҳамда чанқоник қондиридан сувлар сотадиган дўконлар йўловчилар хизматига. Шофер-лар 70 ўринли меҳмонхона хизматидан фойдаланадилар. Бугунги кетаятган авто-

Манзил яқин бўлаверади

бус рейсларигагина эмас, балки бир неча кун олдиндан чипта сотиш ҳам йўлга қўйил-ган.

Йўловчиларнинг талабини қиноватга олган автовокзал маъмурияти Чимкентга боради-ган автобуслар рейсини кунига 30 тага; Жетисой йўналиши рейсини 24 тага ва Жиззахникини 18 тага етказди. Автовокзал-га айниқса Тошкент вилояти ва Калинин райони автомобиллар саройининг ишчи-хизматчилари автобусларни вақтида йўлба-турибдилар. Шу тўғрисида қатновларда уз-илиш бўлмайпти.

Марказлашган бошқарув пунктида Юрий Степанович Лебедев навбатчилик қилган кунларда автобус рейслари асло кеңиктирилмайди, — дейди Тошкент вило-яти автовокзаллар ва йўловчилар ташви-бошқармасининг бошлиғи Алишер Карим-ов. — Чунки, у узоқ йиллардан бери бир касбада ишлаб, ўз юмушининг моҳири бў-либ қолган.

Ҳа, Лутфулла Абдуқосимов, Акрам Ҳасанов, Волода Ҳидоятлов, Эргаш Ҳасанов, Фотима Холмуротова, Ойниса Абдуқоди-рова, Лилия Степановна Бугрова сингари унлаб ўз касбининг усталари бор экан йў-ловчиларнинг узони яқин бўлаверади, шаҳримизнинг йирик автодарвозаси эса ўз бағрини меҳмонларга янада кеңроқ оча-веради.

Худойназар ГОЙИВОВ.

Уқувчи-ёшларни одобли этиб тарбия-лаш учун аввало тарбиячиликнинг ўн лухта билимга эга бўлиши керак. Буни атрофича англаган Тошкент педагогика билим юртининг талабалари турли

«02» хабар беради

2 октябрь, кунин соат 19 дан 20 дақиқа ўтганида бери-лган хабарда айтилишича, 1 октябрь тахминан соат 15 да Юсуфобод даҳасидаги 11-уй олдига «Стар» ўзинго-ҳининг касирни Эшонқосимов-нинг қўлидаги суммаси-ни номъалум кимса олиб қочади. Сумида 1168 сўм пул, паспорт, омонат дафт-раси бор эди. Қўрилган чо-ра-тадбирлар тўғрисида А. ва Т. исмили ишчилар аъёний дадиллар билан қўлга олин-ди.

4 октябрь кунин ота-ониси ва янаш жонининг тайёми бўлмаган, 1970 йилда туғилган М. исмили шахсе устидан қилинган ин-нолти учун тўғрон олиб борилаётганида, у шу йил 15 май кунин нечаси Юсуфобод даҳасида яшовчи нафакхўр

«02» хабар беради

О. нинг уйига кириб, «Горн. зонт.730» телевизорини ўғир-лаб кетганлигини бўйича ол-ди. Тенгирноб кўрасида, ҳан-данан ҳам ўғирлик содир этилган, лекин бу ҳақда ин-лицияга хабар қилинмаган экан.

6 октябрь кунин инди но-маълум кимса Волгоград ну-часида яшовчи Кривошова, нинг уйига босқинчи кириб, пичоқ ўтказиб, қўриқиб, жис-моний куч ишлатиб «Возг-320» магнитофонини олиб чиқиб кетди. Қўрилган чо-ра-тадбир тўғрисида қарорчи-лик қилган ишчилар қўлга олинди. Улар ҳеч наерда иш-ламайдиган А. Г. ва Г. Г. исмили ишчилар экан.

Тошкент шаҳар ижроия но-митети Ички ишлар бошқар-маси матбуот гуруҳи.

Манзил яқин бўлаверади

ВИЛОЯТЛАРИМИЗ ҳамда Қозғистон ва Урта Осиё республикаларидаги йирик ша-ҳарлардан муқтақил Ўзбекистоннинг пой-тахти сари автобусда йўл олган йўловчи-ларни «Тошкент» автовокзали қабул қил-лади. Шаҳримизнинг энг катта автодарвозаси-ди. Шаҳримизнинг энг катта автодарвозаси-ди. Шаҳримизнинг энг катта автодарвозаси-ди.

Манзил яқин бўлаверади

ВИЛОЯТЛАРИМИЗ ҳамда Қозғистон ва Урта Осиё республикаларидаги йирик ша-ҳарлардан муқтақил Ўзбекистоннинг пой-тахти сари автобусда йўл олган йўловчи-ларни «Тошкент» автовокзали қабул қил-лади. Шаҳримизнинг энг катта автодарвозаси-ди. Шаҳримизнинг энг катта автодарвозаси-ди. Шаҳримизнинг энг катта автодарвозаси-ди.

Манзил яқин бўлаверади

ВИЛОЯТЛАРИМИЗ ҳамда Қозғистон ва Урта Осиё республикаларидаги йирик ша-ҳарлардан муқтақил Ўзбекистоннинг пой-тахти сари автобусда йўл олган йўловчи-ларни «Тошкент» автовокзали қабул қил-лади. Шаҳримизнинг энг катта автодарвозаси-ди. Шаҳримизнинг энг катта автодарвозаси-ди. Шаҳримизнинг энг катта автодарвозаси-ди.

Манзил яқин бўлаверади

ВИЛОЯТЛАРИМИЗ ҳамда Қозғистон ва Урта Осиё республикаларидаги йирик ша-ҳарлардан муқтақил Ўзбекистоннинг пой-тахти сари автобусда йўл олган йўловчи-ларни «Тошкент» автовокзали қабул қил-лади. Шаҳримизнинг энг катта автодарвозаси-ди. Шаҳримизнинг энг катта автодарвозаси-ди. Шаҳримизнинг энг катта автодарвозаси-ди.

Турмуш чорраҳаларида МЕҲРИМИЗНИ ДАРИҒ ТУТМАЙЛИК

ҚУШНИ маҳаллада яшайдиган отахонни яхши биламан. Биринчи гуруҳ уруш ноғирони, бу йил саксон баҳорни қаршилади. Анча кун ётиб, унча-мунча ҳовлида юра бошлаганидан хабар тоганимда, қувонганимдан биров йўлаб ўтиш нияти туғилди.

Мен билан сўрашган кампирни Хадича ача имо қилиб, анави уйдилар, деяр рўпарадаги хонани кўрсатди. Отага раэм соламан. Хасталик анча уринтириб қўйди. Ёллари га тўшалади кўрпачада Одилюн (ёлғиз фарзандлари) ўтирибди. У ёқ-бу ёқдан сўхбатлашган. Ур тага оғир сукуват чўди. Отахон инқиллаб, узоқ ух торқадиде, яна аввалги кўйи кўзларини шифтга тикиб, ўнча нималариндир ўйлаб кетади. Гўё ёлғиз ётгандай ҳамма нарсани унутди.

— Углим,
— Ҳа, нади?
— Нариги маҳалладаги Карим тоғанни ҳеч кўрдингми?
— Йўқ, нимайди?
— Анчадан буён касал. Юрولмайди.
— Билман. Лекин, ўша одамга қийин.
— Нимасини айтсан болам, кўрулди деганлари шулар-да...
— Ота-боланинг бу гапларини эшитганиман, шилгини эсладим. Уч-тўрт маҳалла болалари тўлғанидан очик майдон бўларди ўшада. Тенг-тенгига қараб турли ўйинлар ўйнаб, қош қораниб, осмон тўла юлдузлар кўринганда «Оймуна» кўшигини айтардик. Ҳеч кимнинг уйга тарқалиши келмасди. Алламаҳаллага қий-чув давон қиларди. Худди шундай чоғларда биров ҳазиллашши учун ҳам ата-йил «Ана, тога келиди», деса шарта сезган кўнудай хушбортларди. Ҳақиқатан, уни узоқдан кўрибди атрафта тарқаларди. Ҳеч кимни бир шапа-

лоқ урмаса-да, яқинига бориб бўлмасди. Урушда қатнашиб жароҳат ортирган. Ана шу тўғайли енгил-елин юмушларига яради, холос.

Анча кейин, мактабда ўқиб юрган кезларимиз айтиб берган жанговар йиллар хотиралари худди кеча-эшитгандай қулоқ остида жаранглайди. Худди шундай чоғларда гўё жангда юрган солдат қиёфасига йириб кетар, сўнг пича ўзини босиб олгач, «Визлар кўрдик, сизлар ўша кунларни кўрманлар» деб дуо қиларди.

Ушандан буён узоқ йиллар ўтди. Ур тага даврда ҳеч ўғирбор бермагандим. Эшитганларим баҳона, аҳвол сўраб, қаровисиз ота олдидан бўлдим. Одамнинг ёши бир жойга бора, гўдак болага ўхшаб қоларкан. Доимо шпирн сўз галаси, кўз тикиб, кўча эгини оstonасини пойлабвераркан. Болалик кезларимиздаги, ҳаттоки яқинига йўлаб бўлмайдиган басавлат жуссали тога ўзи ёлғиз, анча чўкиб қоларди. Хўрлигидан наманланган кўз ёшларини артиб, жавдираб қарайди келувчи томон.

Дейри спургги кўрмаган хона кўримсиз. Унда-бунда осилган ислар салгина ҳаракатдан тебранишга тушади. Ҳовлининг бир қисми одам кўрнимас тахлитда девор уриб акратилган. Бир вақтлар билганда кучи белдида қуввати тўлиб-тошган кезларда ўзи бунёд қилган шинаман, кенг ҳовли тўй-томашлар чоғида қанча одамни бағрита сиғирганди. Набире углига атаб юртга ош бераётганда, биз каби болалар ўртасида расм бўлган «Қулоқ чўмак» ўйини ҳам шу ҳовлида бўлган. Роса мияриқиб, нарчашгандик.

Ҳошира келиб шундай жой ака-укага тор

келибди. Шунданми ёни уна билан мураси бўлмагандинми, ҳар қалай топиш-тутиши жойидаги ака ибрат кўрсатиш ўрнига ўзига мослаб девор урибди. Шундоғам нурсиз турган ҳовлининг фойзи-фаршати-ни йўқолибди. Кенса, кўнгли ярим ота нималар деган экан, ўзига ўша пайларда? Раҳматли кампирнинг кўз юмганига ўй йилдан ошди. Аёл кишининг ўрни, қадри дарров билларкан. Айниқса, анча вақт бирга рўзгор тебратганлар бир-биринини сунб юрди. Лекин толе бу томондан ҳам тоғани сийламаган...

Ҳайратланган шилар кўп дунёда. Инсон оламдан ўтса, касалида ҳол сўрамаганлар кўпроқ дод-вой қиларлар.

Тақдир қисмати шундай яна бир қарнини таниман. У кишининг ҳозир айна навқиронлик гаптини сураётган олти нафар ўғиллари бор. Оқсоқол вақтида ҳаммасини уйлаб-аюлаб, ҳаттоки, турли марказдаги енгил автомашиналар олиб берган. Тўшакдан бош узоқмай қолган пайтда отахонига кенжасини ор киряпти, холос.

...Бир асрни қаршилаган бўлса-да, ҳали ёшлар сингари тетик онахон бор. У кишиндан, узоқ яшашнинг сирилардан бири отаона дуосини олиш, деган гапни кўп эшитганман.

Бозор муносабатлари ҳуҷ сураётган бугунги кунимизда меҳриқибатин ҳам пулли қилмайлик, меҳриқибатин одамлардан дари тўтмайлик. Ўтмиш ақдоқларимиз сингари ахши худд-одобларимиз инсоний фазилатимиз бўлиб қолаверсин.

Бахтнёр ҚУШМОНОВ,
Наманган вилоятининг Наманган районидagi Тошбулоқ шаҳарчаси.

Хориждаги ўзбеклар «КЎЗИМГА НУР, ҚАЛБИМГА ЎТ...»

«Эл» халқаро уюшмаси тузилганидан бошлаб хориждаги мамлакатларга тақдир тақозоси билан тарқидек тирқираб сочилиб кетган ўзбек туркистонлик ога-иниларимиз, кўзлариде соғинчи ёш билан «Ҷаҳон миллатимизга мансуб биродарларимиз, юрт дийдорини кўрар эканмиз» деб иттизор бўлган жигарбандларимиз учун кенг имкониятлар эшиги очила бошлади, Туркия, Саудия Арабистони, Америка Қўшма Штатлари, ҳатто бешинчи қитъа — Австралида яшаётган ватандошларимиз Тошкент сари қанот боғлаб учмоқдалар. Ҳаммаларининг тилида бир сўз: «Ватан», «Она тупроғим», «Киндик қоним томмаса ҳам жигарим қони томган дийрим»...

«Эл» халқаро уюшмаси тузилганидан бошлаб хориждаги мамлакатларга тақдир тақозоси билан тарқидек тирқираб сочилиб кетган ўзбек туркистонлик ога-иниларимиз, кўзлариде соғинчи ёш билан «Ҷаҳон миллатимизга мансуб биродарларимиз, юрт дийдорини кўрар эканмиз» деб иттизор бўлган жигарбандларимиз учун кенг имкониятлар эшиги очила бошлади, Туркия, Саудия Арабистони, Америка Қўшма Штатлари, ҳатто бешинчи қитъа — Австралида яшаётган ватандошларимиз Тошкент сари қанот боғлаб учмоқдалар. Ҳаммаларининг тилида бир сўз: «Ватан», «Она тупроғим», «Киндик қоним томмаса ҳам жигарим қони томган дийрим»...

Улар оқс юртларда қандай яшашмоқда? Нима тиркичилик қилишмоқда? Ўзбекистон тупроғига қадам қўйиб, уларнинг қалбиде қандай туйғулар ўйғонди? Ҳамсуҳбатимиз Саудия Арабистонининг Мадина мунаввара шаҳрида истиқомат қилётган Муҳаммад Аюб Мақсуд Али ўғли билан шулар ҳусусида дарр-лашдик.

«Эл» халқаро уюшмаси тузилганидан бошлаб хориждаги мамлакатларга тақдир тақозоси билан тарқидек тирқираб сочилиб кетган ўзбек туркистонлик ога-иниларимиз, кўзлариде соғинчи ёш билан «Ҷаҳон миллатимизга мансуб биродарларимиз, юрт дийдорини кўрар эканмиз» деб иттизор бўлган жигарбандларимиз учун кенг имкониятлар эшиги очила бошлади, Туркия, Саудия Арабистони, Америка Қўшма Штатлари, ҳатто бешинчи қитъа — Австралида яшаётган ватандошларимиз Тошкент сари қанот боғлаб учмоқдалар. Ҳаммаларининг тилида бир сўз: «Ватан», «Она тупроғим», «Киндик қоним томмаса ҳам жигарим қони томган дийрим»...

Муҳаммад Аюб ога, насли-насабингиз борасида мушаррафларимиз билишини истайди. Агар мумкин бўлса суҳбатини шундан бошласан...

— Марҳамат, марҳамат. Она томонидан ҳам, ота томонидан ҳам если таги қўқонликман. Волидаимиз Ҳошира Ҳошир қизи, Қўқоннинг янги Қорусидан эдилар. Падари бузуқворимиз Мақсудали эса Қайнар-булоқ қишлоғидан эканлар.

— Эшитганимча, Тошкентдан ҳам қавму қариндошларингиз излабсиз чоғи?

— Албатта. Қадим Шошимизга ҳам бир чекками келиб болган. Катта бузимиз, яъни волидаимизнинг волидеси Афғонистоннинг Мозори Шариф шаҳрида тошкентлик Аҳмадхон Исоев билан турмуш қурибдилар. Уша Аҳмадхон Исоевнинг Тошкентда эса заважи муҳтарамиси, Қосимхон исми ўғли, Марҳаматхон ва Мушаррафхон исми қизлари қолган экан. Агар ҳаёт бўлишса, Қосимхон 80 йшларда, икки ҳурмати оламиз, яъни икки ҳолавачамиз эса 60—65 йшларда бўларлар. Хўш, Мозори Шарифда Аҳмадхон Исоев икки қиз кўради. Азабдор Тошкентде қолган қизларига соғинчи зўрлигидан уларнинг ҳам бирини Марҳаматхон, бирини Мушаррафхон атайди. У киши Мозори Шарифда қаҳо қиларлар. Шундан кейин тоғамиз Муҳаммадхон Қошиқур ўғиллари Саудия Арабистонига ҳижрат қилганлар. Ўшанда мен саккиз йшда эдим. Тоғамиз 45 йил, мен 40 йилдан бери Мадина мунавварада муқим тўтиб келляптик. Мусофирчилигимизнинг, қавим-қариндошларимизни излашимизнинг муҳтасар тарихи шу деб билгасиз.

«Эл» халқаро уюшмаси тузилганидан бошлаб хориждаги мамлакатларга тақдир тақозоси билан тарқидек тирқираб сочилиб кетган ўзбек туркистонлик ога-иниларимиз, кўзлариде соғинчи ёш билан «Ҷаҳон миллатимизга мансуб биродарларимиз, юрт дийдорини кўрар эканмиз» деб иттизор бўлган жигарбандларимиз учун кенг имкониятлар эшиги очила бошлади, Туркия, Саудия Арабистони, Америка Қўшма Штатлари, ҳатто бешинчи қитъа — Австралида яшаётган ватандошларимиз Тошкент сари қанот боғлаб учмоқдалар. Ҳаммаларининг тилида бир сўз: «Ватан», «Она тупроғим», «Киндик қоним томмаса ҳам жигарим қони томган дийрим»...

Қўқондан топилишим қариндош-уруғларингиз?

— Бизга Мадинада тайинлаб эдилар: қариндошларини суритирисангиз 90-95 йш мўйсарқилардан сўраг, улар шояд билишса. Қўқонда худди шундай қилдим. 96 йшга кирган бир улуг зот билан учраш-тирдилар. Ҳарчанд суҳбатлашдик, бизнинг хешу ақрабларини эсполмадилар. Яна бир мўйсарқид билан дийдорлашдим. Улар ҳам жўяли бир нарсга демедилар. Кейин иккала отахонинг ўртасида суратга тушдим. «Бир бобони излаб келиб эдим, икки бобо толдими», деб уларга ташақкур айтдим. Улар кўп мамнун бўлдилар. Янги бир муҳада келди: бир одам топилибди. Бизга ҳеш бўлар эмиш... Оллоҳга ёён бу гапнинг чин ёки алғонлиги...

— Қўғингизга малол олмасангиз, касб-корингиздан хабардор эсангиз?

— Марҳамат... Мадинада дўконимиз бор, дўкондорлик қиламиз. Кийим-кечак, пойаб-зал савдоси билан машғулдим.

— Сотшига молни қардан олсангиз? Еки ўзингиз ишлаб чиқарсангиз?

— Йўқ. Жидде, Риёз сингари шаҳарлардан, хориждан сўров орқали оламиз.

— Муҳаммад Аюб ога, бир неча муддатдан бери Тошкентдасиз. Шаҳримиз сизга ёқдим?

— О, сўз билан айтишим гоётда мушкул. Қўриб, билиб амин бўлиш: ота-боболаримиз таърифлагандан ҳам гўзал жаннатмак оюртимиз бор экан! Қўзимга бева-дад нур, қалбимга ўт инди!

— Ҳамшаҳарларимизнинг меҳмоннавозлиги ҳусусида...

— Оҳ-оҳ, ниҳоятда меҳмоннавоз! Тава-

«Эл» халқаро уюшмаси тузилганидан бошлаб хориждаги мамлакатларга тақдир тақозоси билан тарқидек тирқираб сочилиб кетган ўзбек туркистонлик ога-иниларимиз, кўзлариде соғинчи ёш билан «Ҷаҳон миллатимизга мансуб биродарларимиз, юрт дийдорини кўрар эканмиз» деб иттизор бўлган жигарбандларимиз учун кенг имкониятлар эшиги очила бошлади, Туркия, Саудия Арабистони, Америка Қўшма Штатлари, ҳатто бешинчи қитъа — Австралида яшаётган ватандошларимиз Тошкент сари қанот боғлаб учмоқдалар. Ҳаммаларининг тилида бир сўз: «Ватан», «Она тупроғим», «Киндик қоним томмаса ҳам жигарим қони томган дийрим»...

ПОКИСТОН киноси Покистон давлати мустақилликка эришгунига қадар Ҳиндистонда муслмонлар найфиятига мослаб яратилган бир неча фильмдан бошланади. 1947 йилги иккинчи давлат — Ҳиндистон ва Покистон давлатлари мустақил бўлгангидан сўнг Покистонда кинематография деярли йўқ эди. Ҳиндистон маданиятининг йирик марказларидан бўлган Лаҳорни «Зувчилар», санъатшунослар, режиссёрлар ташлаб чиқиб кетдилар; ким диний қарашлар, ким сийсий сабаблар тўғайли шундай қилиш мажбур бўлди. Ҳиндистондан келган бир неча кишиларнинг уанёқ иш тоғомили сарсон бўладилар. Давлат кино библио-шугулламаси, бадавлат кишилар бу ишга пул ажратилиши исташмасди. Аҳолининг кинога бўлган эҳтиёжини ҳинд фильмлари билангина қондириб келинди. Етти йил ахвол шу тариқа кетгач, 1954 йили Покистон киночилари ўз миллий киноларини ҳимоя этиб, намойишга чиқдилар ва хориждан киноленталар келтирилиши тўхтатилиши талаб қилдилар. Намойиш тўғйиз кун давом этди ва ҳамма шит-тирокчилари қамоққа олинди. Ингирма кундан сўнг киночиларнинг талаблари тўғйи деб топилиб маъмурлар уларни озод қилдилар ва хориж ленталарини келтириш ман этилган қонун қабул қилинди. Шундан сўнг миллий кинони ривожлантириш учун жадал қадамлар ташланди. 1955 йилда ўн бешта фильм яратилди. Покистонлик кенса режиссёр Саид Отаулла Шроғ Хошмининг «Навар» фильми она муҳаббат қудратини намойиш этди. Фильмга ҳахрамони муслмон қизи Ҳаמידа қисматига тушган машаққатли синовларни шижоат билан енгиди.

Ўзбекистон—Покистон: ҳамкорлик қирралари ҲАМИША, ИНТИЗОР КУТАМИЗ

Покистонда фильмлар ишлаб чиқариш йилма-йил ўсиб боради. Йилга 125 бадий фильм, улардан 70 рангги ва 50 ҳужжатий ленталар ишланади. Еттига йирек киностудия Лаҳорда, икитаси Карочиде фаолият қўрсатмоқда. Фильмлар асосан иурду тилида суратга олинади. Покистон ўз киноасарларини хорижга деярли чиқармайди, баъзида улар Туркия, Эрон, Индонезия, Сингапур, Шарқий Африка мамлакатлари экранларида намойиш этилади.

Ўзбек кинотомошабини эса ағъанавий Тошкент кинофестивали шарофати билан Покистон кино санъати намуналари билан яқиндан танишишга муяссар бўлди. 1960 йил экранларида режиссёр Ж. Карларнинг Файз Аҳмад Файз Ҳикояси асосида яратган «Ушлар кун келур» фильми намойиш этилди. Срадан ўн йил ўтгач, режиссёр Лейк Ахтарнинг «Сайҳа» фильми на унда бош ролни икоро этган таниқли актриса Шамим Арани (бу актриса Тошкент кинофестивалининг ҳаммасида иштирок этган) тошкентлик мухлислар қизини кўтиб олдилар. Шамим Ара фильмида бир эмас икки ролни: бадавлат кишига тегишга мажбур бўлган қашшоқ деҳқон қизи Надижа ва унинг қизи Сайҳани ўйнаган. Қаҳрамонларнинг тоза қалби, самимияти, ор-номус учун курашдаги сабр-матонатлари томошабинларни ҳайронга солди.

Тошкент кинофестиваллари Покистон фильмларисиз ўтмасди. Анжуманда намойиш этилган «Ҷамқоқ» фильмида оддий қишлоқи қиз (бу ролда ҳам Шамим Ара чиққан) бадавлат оилада воғда этган бир йилгига қўнғил кўли ва бахтсиз севгиши зўрбонига айланади. «Қисмат» фильмидаги Насиба эса, эрини, асосан рашиқ этиб, турмушдан акрақлади, олдасини, мушкул ахлоқга солиб қўлди. «Ромео ва Жульетта»га ўхшатиб тарқисида яратилган «Хири ва Ранжа» мелодрамаси эса кўшиқ ва рақслар билан боийтилган. Лекин «Лой қўнғироқ» лентаси (режиссёр Надим Бейг) тўғйичакилик фабрикаси ишчилари билан хўжайинлар ўртасида турилган эиндикатни ёритди. Бу картина Тошкент кинофестивалига тақдим этилган «Раққос», «Ҳаётини ҳақиқда ҳикоя», «Яна бир гуноҳ» каби маший-ишқий мазмундаги асарлардан неокин фарқ қилди.

1974 йили Покистон киносанъатини ривожлантириш мақсадида Давлат корпорацияси ташкил этилди. Унга кинорежиссёр Фарид Аҳмад бошчилиги қилди. Бу санъаткор Тошкент фестивалининг доимий меҳмонидир.

Покистон киноси ҳақида совет томошабини деярли тасаввурга эга эмас, у ҳинд кино санъатиники билан банд машҳур ҳам эмас. Вунга сабаб, давлатлар ўртасида ўзаро иқтисодий ва маданий алоқалар яхши бўлга қўйилмаганлигидир. Лекин, шунинг ишонч билан айтиш мумкинки, келажакда Покистон ва ўзбек киноасарлари ўзаро келишув асосида сотиб олинса икки томондан ўз мухлисларини топади, икки давлат ўртасида маданий алоқаларга кенг йўл очилади, ҳамкорликда асарлар яратилиб, Шарқ экранининг ақойиб намуналари дунёга келади.

СУРАТДА: «Сайҳа» фильминдан лавҳа. Саидо ролда Шамим Ара.

Жамила АСАДОВА.

Аркадий Бабкин ҳамда Алексей Фёдоровларнинг номини Тошкентдаги «Эталон» ишлаб чиқариш бирлашмасида ҳурмат билан тилга олшадик. Чунки бу ишчилар ўз ишларига ҳамма-синдиқиялдан ёдилошшадик. СУРАТДА: Аркадий Бабкин ва Алексей Фёдоровлар тайёр маҳсулотлар сифатини текшириб кўришмоқда. Тўлиқ Каримов сурати.

— Ҳа, қўлга тушдингми, чакчовон! Бу сўз Абдуқодирга оғир ботди.

— Ҳали мен чакчовон бўлдимми, — дедию аламдан рақибим томон мушт отиб юборди.

Торт-торт ва бақирик-чақирилардан у уйғониб кетди. Ҳалғга берилиб кўзини яна ва яна омиб кўрдан. Ҳеч бўл-маса тушда қўлданга пайпоқни оёғига кийиб кўрмаганга афсусланди. Ширин оромини бузган миллионерини ўзича яниб қўйди.

Эртасига бирга ишлайдиган дўстидан курган тушининг таъбирини сўраганда ўртоғи олданига роса қотиб-қотиб жунди. Кейин Абдуқодирга астойдил ачигангидан тиш-

Назм чечаклари КЕТДИНГИЗ СИЗЛАР ЙИРОҚЛАБ

Кетдингиз ватандан сизлар йироқлаб, Азия мамлакатининг бағрини доғлаб, Борурман ҳеч кимни сизни сўроғлаб! Саломат бормисиз, ватандошларим! Иқболга бормисиз, ватандошларим! Сиз кетдингиз — шаҳар, қишлоқлар қолди, Хувилаб чамандек қорбоғлар қолди, Динда армон қолди, қишлоқлар қолди. Саломат бормисиз, ватандошларим, Соҳиб бормисиз, ватандошларим! Айтгин, бегона юрт нони ширини,

Элу улусимиз, бирин-бирини! Соғинчигиз ошвор 1 ашририну, Саломат бормисиз, ватандошларим, Мехрга зоримсиз, ватандошларим! Сизларга чин дилдан шўйр дўйим: Қўласини ҳаммаша қодир худойим! Юртингиз сизларни кўмсағиди доим, Карвонда бормисиз, ватандошларим, Бургути сормисиз, ватандошларим! Саломат бормисиз, ватандошларим!

Мухтор ХУДОЙКУЛОВ.

Фельетон **ТУШТАЪБИРИ**

Лекин зинҳор-базинҳор ортиқ-қорда бўлагини ташлаб юборма, «қора кунингига керак бўлади». Ундан яна икки марта фойдаланишинг мумкин. Бироз қулай, ақмоғи ерт қеким. Шу ўринда бир нарсани ҳам айтиш кўйди. Бу ишга иршишингдан олдин хотининг билан келиш. Чунки ўша учин илма ни саклаш учун пайпоқ киладиган қанчалик илдамлаб эвадан ундан бутунлай фойдаланиш панаасга ҳам бўлади. Агар оёғингизга туғйининг миҳи бо-санга ҳусусий корхона оч демоқчи эмассан. Сендага пайпоқни қардан толаман, деб лалляйиб юрганлардан минг урингани билан фермер чик-линин ёни тўғйичилигини ўрганишда эинди. «Замона сенга боқмаса, сен замонага боқ» деган гаплар ҳам борку. Шу кўнарлар эгаси бўлсанг ишинг юришиб кетади. Хотинингнинг қийин-қийинларидан қўлибо-ла пайпоқ тишиб олсанг ўзингга, Эсини-тусинлардан эса тўқима пайпоқ тайёрлашнинг мумкин. Юрак сиқар маҳнат бўлган билан қишда оёғинг меза қилди.

Бешинчидан, қар эҳтишлга қарши найовидан эҳтиш бир дўст орттириб қўй. Пул деганда отасини танимайдиган бу олғир қар қалай кунингга яраб қолшин мумкин.

Олтинчидан, Э, бор-ва ҳаммасини сенинг қўлданга қўйиб қўлланман. Буёнга ўзинг каллангин ишлата.

Абдуқодир ўрндан туриб дўстини кўчди.

— Фойдалан маҳсулотларнинг учун рақмат сенга ўртоққоним! Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ.

Абу Райҳон БЕРУНИЙ

«ЖАВОҲИР КИТОБИ» ДАН

Абу Райҳон Беруний (973—1048 йиллар) ўзининг «Жавоҳир китоби» унинг уммининг сўнгги йилларида ёзган, бу ҳам бошқа асарлари қатори арабчада битилган. Олим ўз даврида мавжуд бўлган фанларнинг кўп соҳаларида ижод қилди. Шундай соҳалардан бири жавоҳирларни билишга бағишланган асаридир. Аллома «Жавоҳир китоби»да маъданлар, қимматбаҳо тошлар, уларнинг хусусиятлари ҳақида тўхталиб ўтди. Шунингдек, жавоҳирлар тўғрисида ҳалқ ўртасида тўқилган ҳикоятлар ва воқеаларни келтириб ўтди. Қуйида шу китобдан баъзи воқеа ва ҳикоятларни оқшомхоналар диққатига ҳавола этдик.

ҲАДИЯ ҚОШИҚ

АЙТИШЛАРИГА қараганда, бир гал Меҳрижон байрам кунин ал-Мутаваккил хузурига Бахтишун кириб қолибди. Шунда ал-Мутаваккил унга:

— Сенинг ҳадиёнг қани? — деб сўраб қолди.

— Менинг ҳадиём шундай нарсани, унга ўхшаган нарсаси сендан олдин ўтган бирорта халфа ҳам, подшоҳ ҳам эга бўлмаган. — деди-ю, қўйишдан забарқаддан асалган, вази саккиз мисқол бир қошиқни чиқарибди. У шу билан отаси Жибриддан эшитган мана шу ҳикоятини айтиб берибди: у киши Яхё ён Холдиднинг қанизи Ноирига бағишлаб қасида ёзган экан. Вақти келиб у киши унга ёзилган маҳдияни ўқиб берман, деб қаниз олдиға кириб келса, у шу қошиқ билан анор еяётган экан. У қилаётган ишидан бўшаб, анор суви сиқиб бўлгач, аёл унга: «Мана шу қошиқни сен ол» деди.

— Шу билан, — деди Жибрид, — мана шу қошиқни олган эдим.

Буни эшитиб қошиқни кўрган ал-Мутаваккил беҳад ажабланибди, кейин у:

— Чиндан ҳам бу қошиқ учун одамлар ўзларини ҳалок қилишса ҳам арзийдиган экан, — деди.

Кейин унинг нарҳини аниқлаб берсин деб, заргар Аттобни чақиртириб келишди. У бўлса рад қилди:

— Бу нарсанинг қийматини билмайман, — деганимиш.

КАЛАТ

ҲИНД ерида ейладиган доналардан гуруч, ясим, мошларнинг турли-туман навбларидан бошқа яна калат деган дон бўлади. Унинг кўрниси хира — кулрағсимон бўлиб, худди нўхот ё унинг жайдарисига ўхшаб кетади.

Агар калатни бармоқ билан қисилса, худди ясимқа ўхшаб ёйлади, лекин унинг дони йирик бўлгани учун кўрниси ҳам кенгроқ бўлади. Ўша доннинг қовуқ тошларини майдалаш хосияти бор ва китобларда айтилганча кучи ҳам ўткир.

Айтишларича, бу доннинг таъсири кучи бу тошлардан ўтиб, ҳатто тоғ тошларига ҳам етармиш. Шунгача бориб етилган экани, ёқут қавловчилар, агар маъдан ичидиға қаттиқ ерга дуч келиб қолишса-ю, уни қавлаб олиш оғир бўлиб, пиширилган калатни ўша ерга қўриб, ўзлари билган мўддатча кутиб туриб, кейин қавлашга тушишар эканлар. Шунда ўша қаттиқ жойни синдириш ва майдалаш энгил бўлармиш.

Бу худди олтин ва кумуш маъданларида қаттиқ жойга дуч келинганида ўтин ва ёғ солишиб олов қўқанга ўхшаб кетади.

МУЗ КЕСИШ

МЕРГАНЛАРНИ кўрганмисан, агар улар бир темир парчасини тешишмоқчи бўлишса, текис қирқилган гўшт парчасини қўриб, ўша гўшт турган жойга найза санчадилар. Шунда найза олдинига (темирга урғилмай) гўштга бориб санчилгани учун сакраб қетмайди, кейин аста-секин унинг зарб кучи темир парчасига ҳам ўтади (яъни уни тешиди). Муани ҳам агар юққа оширма нонга ураб, кейин қирқилса, у ҳам худди сабаи ё туруп кесилгандай тез қирқилади. Эҳтиمول кўрошинга ўралган олмос аҳоли ҳам худди шунга ўхшаган бўлиши мумкин.

Айтишларича қараганда, олмоснинг яхшиси биллурийси, кейин эса қизили туради. Агар бунинг вази ярим мисқолга етса, унинг қиймати юз динаорга етиши мумкин.

Ал-Киндий айтган: бунинг энг яхшиси қўёш нурига солиб қўрилганда унда шафақ ранглари кўрниси керак. Унинг бир мисқолининг нарҳи, агар унинг катталиги қалампир уруғидек келса, саксон динар туради. Мен унинг ёнғоқдан йиритгани кўрган эмасман. Бу олмосларнинг нарҳи майда уруқча ўхшаган олмослардан уч ё беш баробар ортқ туради. Ўша ака-ука заргарлар «Биз уч динҳамдан ортқ келадиган вазли олмосни кўрмаганимиз», деб айтишган.

Одатда олмос оғирлигини ўлчайдиган тошлар ўрнига динҳамни ишлатадилар. Бунда худди зумурад, бадахшон лаъли, олтин каби маъданлардаги кумлар орасидан топиладиган нарсаларни ўлчашда қабул қилинган мисқоллар (ўлчов бирлиги) сифатида ишлатилади, ҳатто булардан пул ҳам зарб қилинади.

ТУЯҚАШ

АЛ-МАЪМУН ал-Восиқий яхши кўрган, унинг тарбиясига қаттиқ киришган эди. Бир гал сафарда у билан ёнма-ён кетаётган экан. Туяқаш ашула айтиб туяларини ҳайдай бошлабди. Шунда Маъмун ўғли ал-Восиқий уйқусидан уйғотиб қўйишдан чўчибди. У туяқашга ашула айтмагин, деб бақиршидан андишага бориб, тасбеҳнинг ипини узиб, ундаги марварид донларини бирин-кетин то теккунча отаверибди. Туяқашга марварид донаси тегди, Маъмунга ўтирилган экан, у жим бўлишга ишора қилибди, кейин эрталаб Маъмун ишонган кишилардан бирини ўша марварид отилган жойга жўнағиб, сочилган марварид донларини тердириб олибди. Марваридлар худди отилган тошлар каби тушган жойда турган экан.

ТЕМИР ЕДИРИШ

ТЕМИРНИНГ Шобурқон тури ҳақида бир неча одамлардан шуни эшитдим: уларнинг гапириб беришларига қараганда, рус ва сақолиб (славяндар) уни парча-парча қилиб майдалашар эканлар-да, кейин уни ювишиб, ун-кепка қоришар эканларда, ўрдақларига беришар экан. Кейин ўрдақ ичидан бошқа қирқидилари билан бирга, буни яна ўшандай қилиб яна ювишиб ўрдақка беришар эканлар, хуллас, улар ўрдақка бундай темир едириш ишини бир неча бор қайтаришар ҳам экан. Кейин уни бир неча бор чўгга тикиб олишар эканларда, ундан шу йўл билан қилич ясар эканлар.

ИСКАНДАР ВА ШИША

РУМ ва Сақлия (Сицилия) подшоҳи Абуруга олтин тож совға қилишди. Тожга сайғатда бадий аной жавоҳирлар остиланган экан. Лекин бу олтин тоза эмас, аралашмадан иборат бўлган экан. Подшо тождан бу нуқсонни пайқаб, ўзини унга ҳеч қўйдирмабди. Шунда Архимедус (Архимед) унга тоза тилларнинг бириш йўли-унга бошқа бир нарса аралаштириб аралашмаганини, ё унинг сохталигини билдирадиган усулни топиб берибди. Мана шу Архимедус ойнак ердан билан оролга кирган барбар ва форсларнинг кемаларини ёндириб юборган киши. Бу нарсани уларнинг инқилобни тўғрисида гапиршайди. Бундан Абуру ачинган бўлса, Искандар бундай холларда эҳтиёткор бўлган. Искандарга нафис биллурдан бўлган идишлар ҳадия қилинган чоғда, у бу идишларни мақтаган, кейин эса, буларни синдириб юборинлар, деб буюрган. Ундан бунинг сабабини сўрашганида, у шундай жавоб берибди:

— Мен буларни менинг хизматқорларим қўли билан бирин-кетин синдирилишини билман. Шунда ҳар гал шу идишлар синдирилатганда мен ғазаб туғени қоплаб оладим. Мен бўлсам бир галнинг ўзида неча бор бўладиган нохушлиқдан ўзимни ҳоли қилидим, уларни эса мenden соқит қилидим.

Арабчадан филология фанлари номзоди Абдусодиқ ИРИСВОНОВ таржимаси.

1. Ал-Маъмун — Аббосий халифаларидан, 813 йили тахтга минган, Ал-Восиқ — 842 йили тахтга минган халифалардан.

ДИЛИМДАГИ ТУЙҒУЛАР

- Умид бор, интилиш бор, кураш бор, аммо учқун йўқ... Аланга йўқ.
- Жасур бўлиб кўрқоқликдан хонликка — бир қадам.
- Хурлик ва бирлик учун кураш — мангуликка дахлдор.
- Ақл-идрок гафлатда қолгач, ўрнини шайтон эгаллайди.
- Рақобатда ақл заифлашгач, қўл кучи ишлатилади.
- Кайфият бўлмаганим, бас, ғалаба ҳам бўлмайди.
- Тақдир сенга мева берса нолима, яхшиси унинг шарбатини сиқар.
- Нодонга ён берсанг жаборини ўзинг тортсан.
- Бойлик ҳукмрон бўлган жойда маънавият ғариблашади.
- Ичи қоралар лотереясига ютуқ чирмасам ҳам бировни сўқайди.
- Нон увол бўлса — инсон увол бўлган.
- Жўрақон АБДУЛЛАЕВ.

Кулолчилик халқимизнинг меҳри...

ни қозонган азалий ва абадий касб

ҳисобланади. Турли-туман пиёла-

лар, чойнақлар, косалар, ўйинчоқ-

ларни кўриб улар оддий тупроқ-

дан яралганига ишонмайсан киши.

Уларни кулолнинг сеҳрли қўллари

эл-юртга манзур қилиб турибди.

Ушбу қадимги касб ўзининг яша-

риш фаслини бошидан кечирмоқда.

СУРАТЛАРДА: кулолнинг қўли

тектан митти сопол кўгирчоқлар.

Ўқтам Шарипов суратлари.

Кулолчилик халқимизнинг меҳри...

Биринчилар

○ 1920 йилда биринчи Урта Осиё олимпиядеси ўтказилди. Унда 250 киши қатнашиб, спортнинг футбол, енгил атлетика, чавандозлик ва шатранж турлари бўйича беллашшди.

○ Узбек циркиннинг усталарида бири ҳисобланган Ҳўжаевлар сулоласининг вакили Лола Ҳўжаева узбек аёллари орасида биринчи марта от устида цирк томошалари кўрсатган.

○ Туркистон мухтор республикаси шифокорларнинг биринчи илмий съезди Тошкентда 1922 йилда чақирилган.

○ 1929 йилда Узбекистон республикасининг тузилганига беш йил тўлиши муносабати билан, давлат ҳўжаллиги «Узбекистон беш йиллиги» деган ном берилди. Жамоянинг биринчи раҳбари Евгений Дмитриевич Глаголев эди.

○ 1932 йил 8 мартда Тошкентда Урта Осиёда биринчи автоматик телефон станцияси ишга туширилган.

○ Оҳангарон цемент заводининг биринчи навбати 1962 йил 26 июнда фойдаланишга топширилган. Шавкат САЎДИЕВ тайёрлаган.

Бу—қизиқ

○ Австралия айғи — қоала ҳеч қачон сув ичмайди. У фақатгина эвалкилт япроқлари билан озиқланади. Бу япроқларнинг шарбати қоалани сув билан тўлмайди.

○ Ёнғ бандар овоз билан нағра тортувчи ҳайвон — шер. Унинг товуши инсон кўлини лайқаб олдиған овоздан юз минг мартаба кучли.

○ Янги туғилган китини вази катта шидеги филдан ҳам оғир бўлиб, беш тоннагача келади. Кенгуру болеси эса 10—12 грамм, яъни анғишона катте-лигидан ошмайди.

○ Мурод АҚБАРОВ тайёрлаган.

Қатралар

КЕМАЛАР

ОҚШОМДА тинимсиз ёнган ёмғир йўл четидидаги барра ўтларинг ям-яшил баргларида шабнамдек ялтिलाбди.

Шилдираб, тўлғониб оқаётган ариқча бўйида кичкина болакай қатта кема ясаб билан овора. У ҳар кунни кема ясаб, сувга оқизадди. Сув эса уни гоҳ у қирғоқчага суриб, гоҳ бу қирғоқчасига уриб, беманзил, бемақсад оқибди кетади. Кемани кузатиб, бола ариқча бўйлаб шодон югуради, қоқилуб-суқилуб унга етиб ҳам олади. Тўхтаб, қамишлар орасига кириб қолса, авайлаб яна ўз йўлига қўйиб, оқибди юборади. Орақасидан ҳовучида сув олиб сепади, кема ҳаракати тезлашади.

Мана бу тонг ҳам болакай ариқ бўйида. Сувли майсалар устида ўтириб янги кема ихтиро эталяпти.

Эй, менинг жажжигина, соф дунёли укажоним! Сен бу ерда сув ёқасида кема-лар ясаб, сувга оқизасан. Ҳўш шу сувлар ҳам, кема ҳам сенинг надингда Оролга оқаёттир. Эсиб, Оролбўйи болажонлари ҳам шу ўйинни нечоғли соғиниб, шўр сувдан беэиоб, аввалги тотли сувларини кўмсаб йаётганликларини сен билмайсан. Ҳовучини сувга тўлдирганимизда ўша эл севган фарзандларинг шўр сувдан лаблари ёрилиб, кўзлари саргайиб, ташналанди мажолслигини кўз ўнгимда гавдалади.

Сен укажон, менинг бу кезимларимдан йироқда, тоза сув бўлида дилдан ўйинга берилиб ўйнайсан...

МАЪЮСЛИК

ҚИШЛОҚ. Кеч пайти, йўли чанг-тузонга тўлди.

риб, пода келаяпти. Кўчани молларнинг «му-му»лаши, болаларнинг қийқирқилари тугиб кетган. Ҳаммадан охирида чангга беланган, ялангоёқ бола бошини қўли солганча секин одимлайди. Унга диққат билан қараган одам боланинг уйига сира борғиси келмаётганини шундоқ ҳам билди.

Унинг кўнгли хижил. Ҳар доим ҳеч кимга қўшилмас, гоҳида болаларнинг ўзлари ҳам орага қўшилмасди. Шундай пайтларда боланинг дард-дунёси зим-зим тундек қоронғулашиб, ўзини бу дунёдан четга ҳис этар, хўрлик исанкаси халқини қамал қиларди. Унинг бундай маъюслигига сабаб биланинг тинчмаганлиги... Турганга ҳар кунни пушаймон қилди.

Отаси маст ҳолда ҳўштак чалиб, ярим кечда кириб келар, ором олаётган болаларнинг, қоқ оқшомгача юрак ҳовучлаб, ухламай ўтирган онанинг дилини баттар хира қилиб, тўс-тўполон кўтарарди. Бир мушюда мункайиб, бошини деворга суяб, тошдан қотиб ўтирган онани, ичиб олиб, ҳайвонсифат вақоҳатида отани кўриб, бу оилада ўсаётган боланинг қалб чоки армондан, аламдан зўриқиб сўкилади. Дўстлари сенинчдан қийқириб, оталари бўйига остиланди, хўроқанд сўриб, қувнаб юришганда, бу болажон бир чеккада мунгайиб, бошини қўли солади. Қўзларига ҳавасдан, ҳасаддан, аламдан, армондан ёш тўлади. Ахир шу норасиданинг отаси ҳам ёшлигида тўполончи, шўх бўлиб ўсгандир? Нега боласининг бунга ҳаққи йўқ, нега??? Сен шунини ўйлайсани дарди бедаво ота!

○ Қора булутлар пастлаб, тез сууса — ёмғир узоқ давом этади.

○ Кун бўйи ёмғир ёшиб, кечкурун қўёш ботатганда уфқда шафак қизариб юрғиса, эртасига ҳаво очик бўлади.

○ Кун бўйи ёмғир ёшиб, кечкурун қўёш ботатганда уфқда шафак қизариб юрғиса, эртасига ҳаво очик бўлади.

○ Қора булутлар пастлаб, тез сууса — ёмғир узоқ давом этади.

○ Кун бўйи ёмғир ёшиб, кечкурун қўёш ботатганда уфқда шафак қизариб юрғиса, эртасига ҳаво очик бўлади.

○ Қора булутлар пастлаб, тез сууса — ёмғир узоқ давом этади.

○ Кун бўйи ёмғир ёшиб, кечкурун қўёш ботатганда уфқда шафак қизариб юрғиса, эртасига ҳаво очик бўлади.

○ Қора булутлар пастлаб, тез сууса — ёмғир узоқ давом этади.

○ Кун бўйи ёмғир ёшиб, кечкурун қўёш ботатганда уфқда шафак қизариб юрғиса, эртасига ҳаво очик бўлади.

○ Қора булутлар пастлаб, тез сууса — ёмғир узоқ давом этади.

○ Кун бўйи ёмғир ёшиб, кечкурун қўёш ботатганда уфқда шафак қизариб юрғиса, эртасига ҳаво очик бўлади.

○ Қора булутлар пастлаб, тез сууса — ёмғир узоқ давом этади.

○ Кун бўйи ёмғир ёшиб, кечкурун қўёш ботатганда уфқда шафак қизариб юрғиса, эртасига ҳаво очик бўлади.

○ Қора булутлар пастлаб, тез сууса — ёмғир узоқ давом этади.

○ Кун бўйи ёмғир ёшиб, кечкурун қўёш ботатганда уфқда шафак қизариб юрғиса, эртасига ҳаво очик бўлади.

○ Қора булутлар пастлаб, тез сууса — ёмғир узоқ давом этади.

○ Кун бўйи ёмғир ёшиб, кечкурун қўёш ботатганда уфқда шафак қизариб юрғиса, эртасига ҳаво очик бўлади.

○ Қора булутлар пастлаб, тез сууса — ёмғир узоқ давом этади.

○ Кун бўйи ёмғир ёшиб, кечкурун қўёш ботатганда уфқда шафак қизариб юрғиса, эртасига ҳаво очик бўлади.

○ Қора булутлар пастлаб, тез сууса — ёмғир узоқ давом этади.

○ Кун бўйи ёмғир ёшиб, кечкурун қўёш ботатганда уфқда шафак қизариб юрғиса, эртасига ҳаво очик бўлади.

○ Қора булутлар пастлаб, тез сууса — ёмғир узоқ давом этади.

○ Кун бўйи ёмғир ёшиб, кечкурун қўёш ботатганда уфқда шафак қизариб юрғиса, эртасига ҳаво очик бўлади.

○ Қора булутлар пастлаб, тез сууса — ёмғир узоқ давом этади.

○ Кун бўйи ёмғир ёшиб, кечкурун қўёш ботатганда уфқда шафак қизариб юрғиса, эртасига ҳаво очик бўлади.

○ Қора булутлар пастлаб, тез сууса — ёмғир узоқ давом этади.

○ Кун бўйи ёмғир ёшиб, кечкурун қўёш ботатганда уфқда шафак қизариб юрғиса, эртасига ҳаво очик бўлади.

○ Қора булутлар пастлаб, тез сууса — ёмғир узоқ давом этади.

○ Кун бўйи ёмғир ёшиб, кечкурун қўёш ботатганда уфқда шафак қизариб юрғиса, эртасига ҳаво очик бўлади.

○ Қора булутлар пастлаб, тез сууса — ёмғир узоқ давом этади.

○ Кун бўйи ёмғир ёшиб, кечкурун қўёш ботатганда уфқда шафак қизариб юрғиса, эртасига ҳаво очик бўлади.

○ Қора булутлар пастлаб, тез сууса — ёмғир узоқ давом этади.

○ Кун бўйи ёмғир ёшиб, кечкурун қўёш ботатганда уфқда шафак қизариб юрғиса, эртасига ҳаво очик бўлади.

○ Қора булутлар пастлаб, тез сууса — ёмғир узоқ давом этади.

○ Кун бўйи ёмғир ёшиб, кечкурун қўёш ботатганда уфқда шафак қизариб юрғиса, эртасига ҳаво очик бўлади.

○ Қора булутлар пастлаб, тез сууса — ёмғир узоқ давом этади.

○ Кун бўйи ёмғир ёшиб, кечкурун қўёш ботатганда уфқда шафак қизариб юрғиса, эртасига ҳаво очик бўлади.

○ Қора булутлар пастлаб, тез сууса — ёмғир узоқ давом этади.

○ Кун бўйи ёмғир ёшиб, кечкурун қўёш ботатганда уфқда шафак қизариб юрғиса, эртасига ҳаво очик бўлади.

○ Қора булутлар пастлаб, тез сууса — ёмғир узоқ давом этади.

○ Кун бўйи ёмғир ёшиб, кечкурун қўёш ботатганда уфқда шафак қизариб юрғиса, эртасига ҳаво очик бўлади.

Табиатнинг қизиқ табиати

ОБ-ҲАВО СИРЛАРИ

ОБ-ҲАВО СИРЛАРИ

Дифримида куз бошланиб, гоҳ ёмғир ёғапти, гоҳ салқин ҳаво азонотанин жунжатапти, гоҳ ҳаво исиб баҳору, эрта ёзни эслатапти. Шундай кунларда атмосферанин кун-тун ҳолатини, ўсимлик ва жониворлар олмишини кузатиб об-ҳаво қандай бўлишини билиш табиат ишқибозларига завқ-шафқ бағишлайди. Қуйида она табиатни синчковлик билан кузатиб олган ҳаётий тажрибалардан қисқача маълумотларни оқшомхоналар диққатига ҳавола этадик.

ҚУЁШ ҚИЗАРИБ БУТСА

○ Куз кунлари кундузи иссиқ, кечкурун совуқ тушиб, эртасига ҳаво очик бўлади.

○ Эрталаб қўёш чиқшишдан олдин шамол эсиб, оқсонда қора булут пайдо бўлса ёмғир ёғади.

○ Кечки томон шамол кучайса, ҳаво ямийибди.

○ Куз осмонда юлдузларнинг кўп жимирлаши ҳавонинг ўзгаришдан дарак беради.

○ Қора булутлар пастлаб, тез сууса — ёмғир узоқ давом этади.

○ Кун бўйи ёмғир ёшиб, кечкурун қўёш ботатганда уфқда шафак қизариб юрғиса, эртасига ҳаво очик бўлади.

○ Қора булутлар пастлаб, тез сууса — ёмғир узоқ давом этади.</

